

Men er det også således, er der en sådan gennemført fordobling? Kan man ikke forklare fænomenet på en anden måde, at det er en forfatter, der først var æstetisk forfatter, så forandrede sig i årenes løb og blev religiøs forfatter?

Jeg vil nu ikke tale om, at hvis så var, ville forfatteren vel ikke have skrevet en bog, som den nærværende, vistnok næppe selv påtaget sig, at give en oversigt over hele produktiviteten, mindst dertil valgt det øjeblik, da han netop samtræffer med sit første.

Jeg vil heller ikke tale om, at det dog ville være besynderligt, at en sådan forandring skulle indtræde i løbet af så få år. Når det ellers er set, at en oprindelig æstetisk forfatter bliver religiøs forfatter, plejer der dog gerne at ligge en del år imellem, så forklaringen af forandringen ikke bliver usandsynlig, at den hænger sammen med, at forfatteren virkelig er blevet betydelig ældre.

Dog dette vil jeg ikke tale om; thi om det end var besynderligt, næsten uforklarligt, om det end måtte gøre en tilbøjelig til, at søge og finde enhver anden forklaring: Umuligt var det dog ikke, at en sådan forandring kunne indtræde i løbet af 3 år.

Derimod vil jeg vise, at det er umuligt, at forklare fænomenet på denne måde. Når man nemlig ser nærmere til, vil man se, at der ingenlunde er indrømmet tre år til forandringens indtræden, men at forandringen er samtidig med begyndelsen, det er, at dupliciteten er lige fra begyndelsen. Thi samtidig med 'Enten-Eller', ligger 'To opbyggelige taler'.

Fordoblingen i dybere forstand, det er, i hele forfatterskabets forstand, var ingenlunde den, som der i sin tid var tale om: Første og anden del af 'Enten-Eller'. Nej, dobbeltheden var: 'Enten-Eller', og 'To opbyggelige taler'.

Det religiøse er straks til stede lige fra begyndelsen af. Omvendt, det æstetiske er igen til stede endnu i det sidste øjeblik, efter at der i to år var udgivet ene og alene religiøse skrifter, følger en lille æstetisk artikel: 'Krisen og en krise i en skuespillerindes liv', 'Fædrelandet', juli 848.

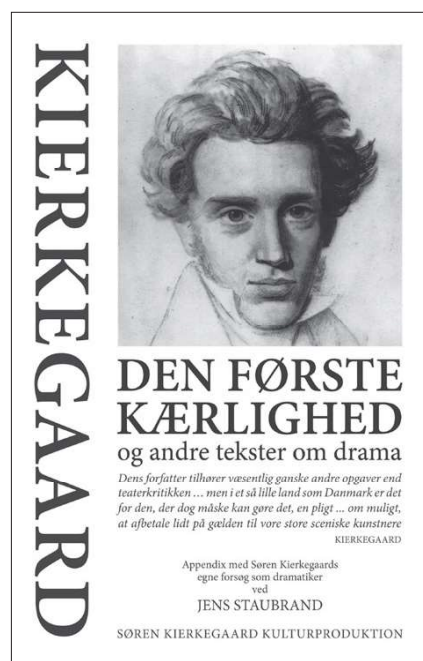
Både først og sidst er der altså sikret mod at forklare fænomenet således: At det er en æstetisk forfatter, der sådan i tidens løb har forandret sig, og sådan er blevet religiøs forfatter.

Som de 'To opbyggelige taler' udkom omtrent 2 à 3 måneder efter 'Enten-Eller', således kom hin lille æstetiske artikel 2 à 3 måneder efter de to års blot religiøse skrifter.

De 'To opbyggelige taler' og den lille artikel svarer omvendt til hinanden og bevise omvendt, at dupliciteten er både først og sidst.

Medens 'Enten-Eller' tildrog sig hele opmærksomheden, og ingen agtede på 'To opbyggelige taler', betød dog disse, at det just var det opbyggelige, der skulle frem, at forfatteren

Søren Kierkegaards essay, 'Krisen og en krise i en skuespillerindes liv', findes i en nudansk udgave i bogen: 'Den første Kærlighed og andre tekster om drama'. Her har den titlen: 'Dacapo, Johanne Luise Heiberg og rollen som Julie Shakespeares Romeo og Julie', og handler om Johanne Luise Heiberg i rolle som Julie ved hhv. en opførelse i efteråret 1828 på Det kongelige Teater, hvor hun var femten år, og en senere i 1847, ligeledes på Det kongelige Teater, hvor hun var 34 år.

var religiøs forfatter, der derfor heller aldrig selv har skrevet noget æstetisk, men brugt pseudonymer til alle de æstetiske frembringelser, mens de 'To opbyggelige taler' var af magister Kierkegaard.

Omvendt, medens de to års blot opbyggelige skrifter muligt har tildraget sig andres opmærksomhed, har igen måske ingen i dybere forstand lagt mærke til den lille artikel, hvad den betyder, at nu dette hele forfatterskabs dialektiske struktur er færdig.

Den lille artikel er netop med til vitterlighed, for konfrontationens skyld, for ved enden igen at gøre det umuligt (hvad de to opbyggelige taler gøre ved begyndelsen), at forklare fænomenet således, at det er en forfatter, der først var æstetisk forfatter, og så senere forandrede sig og blev sådan religiøs forfatter; thi han var religiøs forfatter lige fra begyndelsen, og er æstetisk produktiv lige i det sidste øjeblik.

Det første hold af skrifter er æstetisk produktivitet; det sidste hold af skrifter er udelukkende religiøs produktivitet: Mellem disse ligger, som vendepunktet, 'Afsluttende uvidenskabelig efterskrift'.

Dette værk beskæftiger sig med og stiller 'problemet', hele forfatter-virksomhedens problem: At blive kristen, og tager så igen den pseudonyme produktivitet, samt de i denne indslungede 18 opbyggelige taler, op i sin bevidsthed, viser alt dette som tjenende til at belyse problemet, uden at dette dog siges, at have været den foregående produktivitets hensigt, hvilket ikke lod sig gøre, da det er en pseudonym, der opfatter andre pseudonymer, altså en tredjemand, der intet kunne vide om en, ham fremmed, produktivitets hensigt.

'Afsluttende efterskrift' er ikke æstetisk produktivitet, men heller ikke i strengeste forstand religiøs. Den er derfor af en pseudonym, medens jeg dog satte mit navn på som udgiver,